

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Filosofie

Test 15

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

I. TÉTEL **(30 pont)**

Írjátok a vizsgalpra mindegyik helyzet esetében a helyes válasznak megfelelő betűt. Csak egyetlen helyes válaszlehetőség létezik.

1. I. Kant az alábbi etika képviselője:
  - a. liberális
  - b. deontologikus
  - c. utilitarista
  - d. hedonista
2. Arisztotelész felfogásában az etika azokra a jó cselekedetekre vonatkozik, amelyek:
  - a. erény szerintiék
  - b. hajlamból valók
  - c. kellemesek és hasznosak
  - d. kötelességből valók
3. L. Blaga szerint *az élet értelme* az alábbiban rejlik:
  - a. megőrzési ösztön
  - b. alkotói sors
  - c. a biztonság egyensúlya
  - d. gyakorlati ész
4. Az Immanuel Kant által megfogalmazott kategorikus imperatívusz feltételezi, hogy cselekedeted olyan maximához alkalmazkodjon, amelyről egyszersmind akarhatod, hogy váljon:
  - a. az értelem törvényévé
  - b. az élvezet törvényévé
  - c. a gondolkodás törvényévé
  - d. egyetemes törvénné
5. Úgy a hedonizmus, mint az eudaimonizmus:
  - a. deontologikus etika
  - b. teleologikus etika
  - c. alkalmazott etika
  - d. teológiai etika
6. Egy sajátos alkalmazott etikai problémának:
  - a. vitatott jellege van
  - b. elvi jellege van
  - c. örökkévaló jellege van
  - d. szükségszerű jellege van
7. Az ember sajátossága abban is tetten érhető, hogy ő morális lény, azaz olyan lény, aki:
  - a. érzékek által vezérelt
  - b. képes választani jó és rossz között

Proba scrisa la Filosofie

- c. használja az artikulált nyelvet
  - d. eszközöket készít
8. J. P. Sartre a szabadságot az alábbival társítja:
- a. hatalom
  - b. profit
  - c. felelősség
  - d. törvény
9. J. S. Mill egyfajta hedonista etika híve, mert elfogadja:
- a. hogy a boldogság, mint erény szerinti tevékenység a helyes mértéket megtartó cselekvésben rejlik
  - b. az értékek mennyiségi és minőségi különbségét és az erényt elégségesnek tartja a boldogság eléréséhez
  - c. hogy a boldogság, mint erény szerinti tevékenység a kötelességből való cselekvésben rejlik
  - d. az értékek mennyiségi és minőségi különbségét, a szellemi élvezeteket felsőbbrendűeknek tartva
10. A deontologikus etika morális értékkel bírónak fogad el egy cselekedetet, ha:
- a. ösztönből hajtják végre
  - b. kötelességből teszik meg
  - c. célja a boldogság
  - d. termelékenynek bizonyul

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban sajátos filozófiai fogalmak vannak felsorolva, a jobboldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó igaz állítások. Írjátok a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását.

a. Hedonizmus	1. A törvények tiszteletben tartásával megvalósítható filozófiai fogalom
b. Procedurális igazságosság	2. Az élvezet elérésére irányuló etikai elmélet
c. Elosztó igazságosság	3. Filozófiai felfogás, amely az érdemhez viszonyítással valósítható meg
d. Kategorikus imperatívusz	4. A Stagirita által képviselt erkölcsi elmélet, amely szerint az ember végső célja a boldogság
	5. Immanuel Kant fogalmazta meg és azt a tiszteletet fejezi ki az emberi létezővel szemben, amely szerint azt sohasem csupán eszközként, hanem mindig célként is kell tételeznünk

16 pont

B. Érveljete megközelítőleg tíz sorban a hedonista elmélet mellett vagy ellen.

8 pont

C. Szerkesszete egy példát, amelyben kiemelitek a *felelősség* szerepét/fontosságát *saját választásainkban*.

6 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

A. Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget:

Ha az emberiség egyetlen ember kivételével azonos véleményen volna, még akkor sem lenne joga ezt az embert elhallgattatni, ahogy annak sem lenne joga, ha hatalma volna is rá, az emberiséget elhallgattatni

(Mill, A szabadságról)

Válaszoljatok az alábbi követelményekre:

1. Említsétek meg a véleményszabadság két jellemzőjét. **4 pont**
  2. Emeljete ki körülbelül fél oldalnyi terjedelemben egy összefüggést a *magánérdek* és a *közérdek* fogalmai között. **10 pont**
  3. Fogalmazzátok meg személyes véleményeteket a szövegben szereplő filozófiai felfogás időszerűségére vonatkozóan! **6 pont**
- B.** A filozófiai elméletek között fontos helyet foglal el az alkalmazott etika:
1. Említsétek meg az alkalmazott etika két jellemzőjét. **6 pont**
  2. Szemléltessétek egy konkrét példával azt a módot ahogyan az eutanázia gyakorlata konfliktusba kerülhet a moralitással. **4 pont**